РЕЦЕНЗІЯ
НА ОСВІТНЬО-НАУКОВУ ПРОГРАМУ
«ФІЛОЛОГІЯ (МОВА І ЛІТЕРАТУРА УГОРСЬКА)»

другого (магістерського) рівня вищої освіти
зі спеціальності «В11 Філологія»
спеціалізації «В11.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша угорська» другого (магістерського) рівня вищої освіти Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Освітньо-наукова програма «Філологія (угорська мова і література)» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В11 Філологія» спеціалізації «В11.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша угорська» розроблена проєктною групою у складі науково-педагогічних працівників відділення угорської філології Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II.

Документ відповідає Стандарту вищої освіти. Програма складена грамотно та має чітку і логічну структуру, в ній визначено мету і фокус освітньої програми, висвітлено повний перелік обов'язкових і вибіркових освітніх компонентів, а також схематизовано структурно-логічну схему, регламентує цілі, очікувані результатами, зміст, умови та технології реалізації освітнього процесу, оцінку якості підготовки випускника за даною спеціальністю. Розробниками освітньо-наукової програми чітко визначено цілі та завдання навчання, методи викладання освітніх компонентів, критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів.

Цінність освітньо-наукової програми полягає, насамперед, у компетентнісному підході, який поєднує цілі вищої освіти з навчальними дисциплінами та забезпечує комплексний особистісний і професійний розвиток фахівця. Освітньо-наукова програма містить перелік програмних компетентностей, що визначають здатність випускника за освітнім ступенем магістра успішно здійснювати професійну діяльність згідно зі здобутою кваліфікацією. Програмні компетентності розподілені на загальні та фахові відповідно до профілю програми. Фахові компетентності носять практичний характер, вони є специфічними для освітньо-наукової програми і визначають зміст підготовки фахівця.

Програма має достатній рівень забезпеченості навчально-методичною документацією та матеріалами. Освітньо-наукова програма містить в собі всі необхідні структурні та змістові складові, відображає сучасні вимоги до підготовки фахівців у сфері філології і відповідає запитам практичного використання. Позитивним убачається збільшення обсягу практичних дисциплін в оновленій освітньо-наукові програмі, пов'язаних з редакторською роботою, у зіставленні з минулорічною. Зазначені освітні компоненти сприяють фаховій підготовці, що покращує рівень майбутнього професіонала.

Програма дозволяє всебічно вивчити специфіку літературного та наукового редагування, робити акцент на здобутті навичок і вмінь у сфері редагування, що передбачає перспективу зайнятості, можливість подальшої освіти та кар'єрного зростання.

Кадрове забезпечення освітньо-наукової програми відповідає профілю дисциплін, що викладаються. До викладання і практики залучені особи з досвідом науково-практичної роботи за цією спеціальністю на посадах керівників і провідних фахівців.

Вважаю, що рецензована освітньо-наукова програма укладена відповідно до стандарту підготовки мігістрів-філологів, містить необхідні структурні та змістові складові і заслуговує рекомендації до впровадження. З урахуванням викладеного вище рецензовану освітню програму рекомендуємо до застосування для підготовки студентів за спеціальністю В11 Філологія» спеціалізації «В11.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша угорська».

Берегове, 7 квітня 2025 р.

Рецензент:

ВАРІ ФАБІАН ЛАСЛО, к.ф.н.
голова редакційної колегії
літературно-художнього-гуманітарно-науково-культурного
журналу «Együtt»

Відгук-рецензія зовнішнього стейкхолдера

Баган Мирослави Петрівни, доктора філологічних наук, професора,
завідувача кафедри української філології
Київського національного лінгвістичного університету
на освітньо-наукову програму «Мова і література угорська»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальність В11 Філологія
спеціалізація В11.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша угорська
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Формування фахівця, який має ґрунтовну теоретичну базу та володіє вміннями дослідницького й інноваційного характеру, має певний досвід застосування набутих знань для вирішення проблемних професійних завдань у певній галузі – магістральна мета другого (магістерського) рівня вищої освіти. На досягнення окресленої мети спрямована й рецензована освітньо-наукова програма зі спеціальності В11.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша угорська другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Опанування програми здобувачами сформує компетентності, достатні для ефективної професійної діяльності філолога, зокрема в галузях лінгвістики і літературознавства, масової комунікації, документознавства, редакторства.

Наявні в програмі структурні елементи дають вичерпну інформацію про перспективи навчання та відповідають чинним вимогам до такого виду освітніх нормативних документів. Програма має необхідний для здобуття ступеня магістра обсяг кредитів ЄКТС. Визначені усі необхідні для досягнення поставленої мети компетентності. Програмні результати навчання узгоджені із заявленими загальними та фаховими компетентностями. Форми атестації здобувачів вищої освіти чіткі й обґрунтовані.

Відзначимо студентоцентрованість програми, що виявляється в орієнтації на потреби здобувачів вищої освіти, створенні сприятливого середовища для розвитку їхніх особистісних і професійних компетентностей. Програма передбачає комплексний підхід до фахової

підготовки, який полягає в поєднанні ґрунтовних теоретичних знань з практичним їх застосуванням.

До беззаперечних переваг рецензованої програми, на наш погляд, належить формування багатомовної компетентності у межах сучасного інформаційно-комунікаційного освітнього середовища. Не менш важливою є можливість участі здобувачів у міжнародних програмах з академічного обміну «Еразмус+».

Академічна та професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників, задіяних у реалізації освітньо-наукової програми, забезпечує досягнення поставленої мети та визначених програмних результатів навчання. Викладачі дисциплін, передбачених програмою, мають наукові ступені й вчені звання, а також необхідні публікації у фахових виданнях України та / або виданнях, що входять до наукометричних баз даних Scopus, Web of Science.

Отже, рецензована освітньо-наукова програма зі спеціальності В11 «Філологія» В11.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша угорська, розроблена в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II, повністю відповідає сучасним вимогам до програм другого рівня вищої освіти і може бути рекомендована до використання для підготовки магістрів-філологів.

17 квітня 2025 р.

Рецензент –
доктор філологічних наук, професор
завідувач кафедри української філології
Київського національного
лінгвістичного університету Мирослава БАГАН

Власноручний підпис
завіряю, ст. інспектор ВК

Відгук-рецензія зовнішнього стейкхолдера

Барань Єлизавети Балажівни

на освітньо-наукову програму «Мова і література угорська»
В11 Філологія В11.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша угорська другого (магістерського) рівня вищої освіти Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці ІІ

Якісна підготовка здобувачів вищої освіти з філології є важливим компонентом гуманітарної політики нашої держави. Фахівці, здатні до проведення досліджень у галузі філології, зокрема з угорської мовознавчої та літературознавчої тематики є тією незамінною ланкою, яка забезпечує вирішення актуальних завдань і проблем, які постають перед сучасним суспільством у епоху глобалізації у сфері передачі інформації, підготовки видань наукової та художної літературі. Сучасні філологи-дослідники працюють у різних галузях суспільного життя України, що сприяє залученню та інтеграції нашої країни до європейського та світового науково-технічного і медіа-простору.

Мета освітньо-наукової програми «Мова і література угорська» другого (магістерського) рівня вищої освіти підпорядкована специфіці діяльності закладу вищої освіти, яка полягає в наданні сучасної освіти для якісної підготовки креативних фахівців, які в час інтенсивного розвитку інформаційних технологій зможуть ефективно працювати у сфері науки, комунікації, в перекладацькій діяльності, в галузі лінгвістики та літературознавства.

Варто наголосити на тому, що до освітньо-наукової програми введено освітні компоненти, що враховують специфіку дво- та багатомовності жителів Закарпаття: «Соціодіалектологія та дослідження багатомовності», «Теорія і практика мовної політики», «Українсько-угорські міжмовні контакти», «Міжкультурна комунікація». Програма передбачає інтелектуальний і творчий розвиток магістрів, які вивчатимуть ОК «Методологія філологічних наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», «Використання сучасних інформаційних технологій у процесі філологічних досліджень», «Аналіз художнього тексту», «Риторика». Вивчення дисциплін «Теорія і практика редагування» і «Стилістика та редагування літературного тексту» забезпечать набуття магістрами практичних навиків редагування. До нової редакції освітньо-наукової програми внесено деякі зміни, зокрема розширено перелік обов'язкових компонентів за рахунок ОК «Фольклористика з методикою дослідження фольклору» та «Теорія і практика усного та письмового перекладу» удосконалено перерозподіл годин

навчального навантаження на семестр та матриці; осучаснено перелік вибіркових дисциплін.

Освітньо-наукова орієнтація програми сприяє формуванню випускників як соціально-активних і здатних до наукової діяльності особистостей, спроможних вирішувати певні проблеми і завдання у сфері редагування: володіння основами літературного редагування текстів, редагування навчальної та довідкової літератури.

Аналіз освітньо-наукової програми засвідчив, що її розробники орієнтуються на якісну підготовку здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідно до європейських вимог. Визначені програмні результати навчання повністю корелюють із заявленими загальними і фаховими компетентностями. Профіль рецензованої програми чіткий. Структура ОНП містить обов'язкові та вибіркові дисципліни, інформацію про кількість кредитів і форми контролю якості засвоєного матеріалу. Кожний компонент програми має кредитний вимір згідно з реальним навчальним навантаженням. Компетентності визначено логічно, результати навчання сформульовано коректно. Перелік дисциплін за вибором широкий.

Кадрове, ресурсне та матеріально-технічне забезпечення освітньо-наукової програми відповідає нормативним вимогам до підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Отже, ОНП «Мова і література угорська», розроблена в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II, відповідає вимогам, тому її можна рекомендувати до використання для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня.

4 квітня 2025 р.

Барань Єлизавета Балажівна,
доктор філософії у галузі мовознавства, доцент,
заступник головного редактора журналу
«Acta Academiae Beregsasiensis, Philologica»

РЕЦЕНЗІЯ

НА ОСВІТНЬО-НАУКОВУ ПРОГРАМУ
«МОВА І ЛІТЕРАТУРА УГОРСЬКА»
зі спеціальності «В11 Філологія»
спеціалізації «В11.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша угорська» другого (магістерського) рівня вищої освіти Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці ІІ

Освітньо-наукова програма «Філологія (мова і література угорська)» другого (магістерського) рівня вищої освіти розроблена проєктною групою у складі науково-педагогічних працівників відділення угорської філології кафедри філології Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ й спрямована на надання здобувачам вищої освіти професійної кваліфікації магістр філології.

Сучасний ринок праці вимагає не лише теоретичних знань, а насамперед – реальних вмінь і навичок. Саме тому від навчальних закладів вимагається створення таких освітньо-наукових програм, які б передбачали і враховували цей фактор та були дієвими у підготовці висококваліфікованих фахівців-науковців і фахівців-практиків, здатних адаптуватися до кризових ситуацій сьогодення. Безперечно, цей чинник має бути визначальним і при підготовці філологів угорської мови та літератури, адже зросла потреба у грамотних спеціалістах цієї галузі, зокрема і в Закарпатському регіоні.

Варто зауважити, що зміст ОНП цілком спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених державним Стандартом вищої освіти України.

Вагомим є зорієнтованість на дослідженні мови в теоретичному/практичному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному, соціолінгвістичному аспектах; дослідження міжособистісної, міжкультурної та масової комунікації в усній і письмовій формі, що надасть здобувачам можливість засвоїти необхідні професійні навики, необхідні для роботи в багатомовному середовищі.

Позитивним є і той факт, що укладачі освітньо-наукової програми «Мова і література угорська» другого магістерського рівня Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці ІІ врахували специфіку і потреби даного регіону, про що свідчить уведення до програми таких ОК: «Соціодіалектологія та дослідження багатомовності», «Теорія і практика

мовної політики», «Українсько-угорські міжмовні контакти», «Міжкультурна комунікація».

Актуальним є викладання окремих ОК англійською та угорською мовами (зокрема, і дисциплін вільного вибору студента), що обумовлено потребами регіонального та міжрегіонального ринку праці. До нової редакції освітньо-наукової програми розширено перелік обов'язкових компонентів за рахунок ОК «Фольклористика з методикою дослідження фольклору» та «Теорія і практика усного та письмового перекладу».

На часі є і такі дисципліни, як-от: «Методологія філологічних наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», «Використання сучасних інформаційних технологій у процесі філологічних досліджень», які формують навики наукової роботи.

З огляду на вищезазначене, освітньо-наукову програму «Філологія (мова і література угорська)» другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності В11 Філологія спеціалізації «В11.071 (Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша угорська» Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ відповідає потребам у даній галузі знань і може бути запроваджена в навчальний процес.

15 квітня 2025 р.

Ужгородський державний університет
Центр гунгарології
HUNGAROLÓGIAI KÖZPONT
UNGVÁRI ÁLLAMI EGYETEM

Зерта Елеонора Тіборівна
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри угорської філології
Ужгородського національного університету,
директор Центру гунгарології